

De zes instrumenten van de Omgevingswet

Omgevingsvisie

Programma

Decentrale regels

Gemeentelijk omgevingsplan

Provinciale omgevingsverordening

Waterschapsverordening

Algemene rijksregels

Omgevingsvergunning

Projectbesluit

EENVOUDIG BETER

Een belangrijk doel van de omgevingsvisie is het bevorderen van de samenhang van beleid voor de fysieke leefomgeving. Vooral op strategisch niveau is deze samenhang van belang. De omgevingsvisie voorziet daarin. Het is een integrale lange-termijnvisie van een bestuursorgaan op de noodzakelijke en de gewenste ontwikkelingen binnen zijn grondgebied. De visievorming op verschillende terreinen zoals ruimtelijke ontwikkeling, verkeer en vervoer, water, milieu, natuur, gebruik van natuurlijke hulpbronnen en cultureel erfgoed wordt in de omgevingsvisie niet alleen samengevoegd, maar ook met elkaar verbonden. De fysieke leefomgeving wordt in samenhang beschouwd. Zo worden in een vroeg stadium mogelijk strijdige of juist meekoppelende ontwikkelingen met elkaar in verband gebracht. Ook gaat de omgevingsvisie in op de sturingsfilosofie van het vaststellende bestuursorgaan en daarmee op de eigen rol bij de realisatie van die visie en wat het van anderen verwacht. Op die manier vindt de uitvoering via programma's en andere instrumenten in samenhang plaats.

Verplicht

Het wetsvoorstel schrijft voor dat Rijk, provincies en gemeenten elk één omgevingsvisie vaststellen. Het instrument komt in de plaats van gebiedsdekkende structuurvisies, de relevante delen van de natuurvisie, verkeers- en vervoerplannen, strategische gedeelten van nationale en provinciale waterplannen en milieubeleidsplannen. De omgevingsvisie is een politiek-bestuurlijk document dat alleen het vaststellende bestuursorgaan bindt.

Winst

Het integrale karakter van de omgevingsvisie leidt ertoe dat overheden niet meer per domein aparte strategische visies ontwikkelen, maar in samenhang. Omdat alle sectorale invalshoeken in de omgevingsvisie samenkomen, wordt een duurzame ontwikkeling van de fysieke leefomgeving bevorderd. De verplichting om één omgevingsvisie vast te stellen reduceert de bestuurlijke lasten. In het huidige stelsel moeten immers diverse visies worden opgesteld.

Een overheid kan met een omgevingsvisie duidelijker keuzes maken over waar welke ontwikkelingen gerealiseerd worden en welke omgevingskwaliteit gewenst is.

Het vergroot de inzichtelijkheid en de voorspelbaarheid van het overheidsoptreden voor de initiatiefnemer. Voor hem is helder welke beweging het bestuur in het fysieke domein wil maken en of zijn beoogde initiatief hierin past. Het wordt meer voorspelbaar hoe het bestuur zijn bevoegdheden en wettelijk instrumentarium wil inzetten.

Door het integrale karakter van de omgevingsvisie zijn alle aspecten van de fysieke leefomgeving in beeld, waardoor er bij individuele projecten direct rekening mee kan worden gehouden. Duidelijk is wat kan en niet kan en welke aspecten bij het project moeten worden betrokken. Dit verbetert de besluitvorming; het bevordert de snelheid van de beoordeling van initiatieven, vooral als deze in de omgevingsvisie passen.

De omgevingsvisie kent – net als de structuurvisie in de Wro – geen hiërarchie en geen afstemmingsverplichting tussen de verschillende overheidslagen. Het is de eigen verantwoordelijkheid van elk bestuursorgaan om rekening te houden met de visie van andere overheden. De winst van deze opzet die uitgaat van vertrouwen is gelegen in de afname van de regeldruk en de toename van de eigen verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer. Overigens wordt van een bestuursorgaan wel verwacht dat dit andere bestuursorganen betreft bij het opstellen van de eigen visie. Dat volgt uit de algemene beginselen van behoorlijk bestuur en uit een wettelijke bepaling die vraagt om een gecoördineerde inzet van instrumenten uit de Omgevingswet.

Voorbeeld: omgevingsvisie Overijssel

De provincie Overijssel heeft het streekplan, verkeers- en vervoersplan, waterhuishoudingsplan, milieubeleidsplan en bodemvisie samengevoegd tot één omgevingsvisie. Daarmee is deze visie het centrale provinciale beleidsplan voor het fysieke leefmilieu in Overijssel. De omgevingsvisie Overijssel is een integrale visie, waarin diverse beleids- onderwerpen op elkaar afgestemd worden op basis van generieke/sectorale beleidskeuzes. Generieke beleidskeuzes vloeien voort uit keuzes van EU, Rijk of provincie. Het zijn keuzes die bepalend zijn of ontwikkelingen nodig dan wel mogelijk zijn. Bijvoorbeeld richtlijnen voor externe veiligheid, grenzen van de ecologische hoofdstructuur, etc. Uiteindelijk heeft deze aanpak geresulteerd in een integrale omgevingsvisie, waarin de verschillende sectorale belangen in samenhang zijn benaderd.

Dit is een uitgave van het
Ministerie van Infrastructuur en Milieu
Interdepartementale Programmadirectie Eenvoudig Beter
Postbus 20901 | 2500 EX Den Haag
postbus.eenvoudigbeter@minienm.nl
www.omgevingswetportaal.nl
April 2016